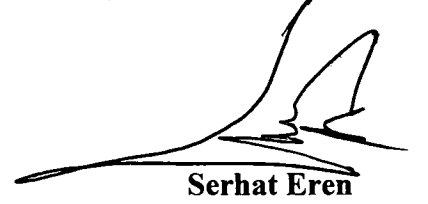

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Urfa 2 No'lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan mahpuslara yönelik çıplak arama uygulamaları, sürgün sevkler, infaz uzatmaları ve hasta mahpuslara dair ayrımcı uygulamalar hakkında yapılan başvurular ve sivil toplum örgütlerinin raporlarına rağmen somut önlemlerin alınmadığı görülmektedir. Cezaevleri, hukukun üstünlüğü ilkesinin en ağır sınıdığı kurumlardır. Ancak son dönemde mahpusların ve ziyaretçilerinin çıplak aramaya varan uygulamalara maruz kalması, infazların keyfi biçimde uzatılması, siyasi mahpuslara yönelik sevk ve tehdit politikaları ile cezaevlerinde hukuksuzlukların kurumsallaştığına dair ciddi işaretler mevcuttur.

Özellikle Urfa'daki cezaevlerinde tutsak sayısındaki düşüşün tahliyelerden değil, uzak illere zorunlu sevklerden kaynaklandığı ifade edilmektedir. Bu uygulamalar, mahpusların ailelerinden kopararak cezalandırılmasını içeren dolaylı bir disiplin mekanizmasına dönüşmüş durumdadır.

Bunun yanı sıra; ağır hasta mahpuslara dair rapor ve taleplerin sonuçsuz bırakıldığı, mahpusların infazlarının sağlık veya davranış gerekçeleri değil, politik tutumları üzerinden uzatıldığı yönünde ciddi veriler bulunmaktadır. Kurulların, "örgüt hakkında ne düşünüyorsunuz?" veya "pişmanlığınızı belirtirseniz tahliye edebiliriz" gibi sorular yönelttiği ifade edilmekte; bu durum Anayasa'nın suçların ve cezaların şahsiliği, düşünce özgürlüğü ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Ayrıca uzun süredir devam eden çıplak arama uygulamalarıyla ilgili yapılan şikayetler, suç duyuruları ve raporlara rağmen mevzuata uygun inceleme ve disiplin süreçlerinin işletilmediği, idarelerin söz konusu uygulamaları "rutin" olarak nitelemesi, çıplak aramanın fiilen normalleştirildiğini göstermektedir. Ziyaret için gelen aile bireylerinin de bu aramalara maruz kaldığı yönünde beyanlar bulunmaktadır. Cezaevlerinde yaşanan bu sistematik ihlaller hem mahpusların temel haklarına hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerdeki yükümlülüklerine aykırıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Urfa 2 No'lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda son 3 yıl içerisinde kaç mahpusa ve kaç ziyaretçiye çıplak arama uygulanmıştır? Bu aramaların gerekçeleri ve ilgili idari-karar tutanakları nelerdir?
- 2- Çıplak arama uygulamaları hakkında mahpuslar veya yakınları tarafından yapılan kaç şikâyet ve suç duyurusu bulunmaktadır? Bu başvuruların kaç soruşturma aşamasına taşınmış ve sonuçlandırılmıştır?
- 3- Urfa'daki cezaevlerinde son 2 yıl içinde gerçekleşen sevk işlemlerinin gerekçeleri nelerdir? Aynı dönem içerisinde kaç siyasi mahpus ailelerinden uzak illere sevk edilmiştir?
- 4- Urfa 2 No'lu T Tipi Cezaevi'nde ağır hasta olduğu bildirilen mahpuslar kimlerdir? Bu mahpuslar için düzenlenmiş sağlık raporlarının tarih ve içerikleri nedir? Tahliye veya tedavi süreçlerine ilişkin hangi işlemler yapılmıştır?
- 5- Hasta mahpusların tutukluluk koşullarının hafifletilmesi, sağlık hizmetlerine erişimi ve tedavi süreçleri için mevzuatta öngörülen pozitif ayrımcılık uygulamalarından hangileri Urfa'daki cezaevlerinde işletilmektedir?
- 6- Urfa T Tipi cezaevlerinde 2023 ve 2024 yıllarında İdare ve Gözlem Kurulları kaç mahpusun infazını uzatmıştır? Bu kararların gerekçeleri kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 7- Söz konusu kurulların değerlendirmelerinde, mahpuslara politik içerikli sorular yöneltildiği iddiası hakkında Bakanlığımızın bilgisi var mıdır? Bu iddialara yönelik herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır?
- 8- Urfa 2 No'lu T Tipi Cezaevi'nde 2024 yılı içerisinde eşyalarının verilmediği belirtilen mahpusların başvuru süreçleri ne aşamada? Cezaevi idaresi tarafından başvuru ve talep takibi nasıl yürütülmektedir?
- 9- Hukuka aykırı arama, sürgün sevk, infaz uzatma gibi uygulamaların önüne geçilmesi için Adalet Bakanlığı tarafından cezaevlerinde ne tür yapısal veya mevzuat değişiklikleri planlanmaktadır?